

REGÉLŐ.

PESTEN csütörtökön aprilis 17^{kén} 1834.

Megjelen társával együtt hetenként kétszer vasárnap és csütörtökön. Fél évi díjja helyben képekkel 5 ft. borítéktalanul; postán 6 ft. pengőben. Képek nélkül egy ezüst forinttal olcsóbb. Buda-pestiek évnegyedenként is válthatnak példányt. A' folyóírásnak egyes száma 24 kr; egyes kép 12 kt. p. p.

TÖRTÉNET ÉS ELBÉSZÉLLÉS.

Senegalparti kunyhó: *(Folytatás.)*

Ha olvasóink vissza tekintenek ama veszélyekre és inségekre, mellyeket e' szerencsétlenek szenvedtek, könnyen képzelhetik ama változó érzelmeket; mellyek ezeknek lelköket elfogák, midőn eme pusztá, terméketlen partra kiszállottak. Nagy volt bizonynyal örömök mint egy csüda általi megszabadulásokon; de milly hamar ütlött eszökbé akarattjok ellen is helyzetetésök iszonyatossága! — Viz, élelem, 's részint ruházat nélkül kellett már most a' gyenge asszonyoknak 's gyermekeknek sokféle veszedelmekkel szembe szállani, 's egy mérhetlen; rémitő pusztán átkelni, míg utjoknak céljára elérhettek. Csak égből vehettek ahhoz erőt 's bátorságot, melly azt meg is adá nekik.

A' többiek, kik hasonlóan hajótörést szenvedtek; ide már reggel kikötöttek; de nem olly szerencsésen; mint ezen utóbbiak; mért egyik közülök mindkét lábát eltöré; 's már most az ég gondviselésére bízva a' parton feküdt. Estiáu, ezen felekezet parancsnoka Picardnak szemére hányta bizodalmatlanságát; mellyel azon ajánlását; hogy őt 's háznépét hajójára kívánná venni, megvetette. Igaz volt; hogy ő már akkor 63 embert szárazra tett-ki; azután a' kis sajka legénységét vette által; melly okvetetlen elveszett volna a' julius 9-ről 7-ikre szolgáló zivataros éj közben: — A' Maudet ur igazgatása alatti sajka is itt kötött-ki; csak Schmalz és Lachaumareys urak hajóji voltak képesek; hogy a' senegali utat folytatni merészeljék. Estve felé elhatározák; hogy a' pusztán keresztül folytassák utjokat; mivel friss vizre volt szükségök, mellyre csak ugyan találtak is; midőn a' parthoz közel a' homokot felásták. Zavaros és kénköves ízű volt ugyan; de még is becsesnek tartották. Picardné

's leányai nem válthatták-fel nedves és egészen ősze rongyolt ruhájikat, mivel gunyájokból semmit se mentettek-meg; azonban némelly nagy lelkű tisztek férjfi ruhákat ajánlottak nekik. Az anya, Amalia, és Maria elfogadák az ajánlást, csak Sarolta tartá jobbnak, hogy ön ruhájiban megmaradjon. — Minekutána az általok ásott kutnál egy órát töltének, mivel nem ismerék elegendően a' Senegal fekvését, egyenesen délfelé tartván elindultak. Az asszonyok 's gyermekeknek előre kellett menniek, nehogy vissza maradás veszedelmére tétessenek-ki. A' matrózok önként ajánlák magokat a' kis gyermekek vitelére, és így neki eredtek a' vándorlásnak. Estveli 7 óra volt már, 's a' homok még is forrón süté lábaikat, mi kétszeres kin vala a' fehér személyekre nézve, mivel a' kiszállásnál czipőjeiket is elveszték. Hogy tehát kevéssé enyhüljenek, mihelyt ismét a' parthoz értek, annak nedves fövényén jártak. Így vándorlottak egész éjjel; reggel tájban egy zergét (Gazelle, Antilope) pillantának-meg, de minek előtte reá lőhettek volna, sebesen elillantott. A' pusztá megmérhetlen homoktenger gyanánt terült előttek, mellyen a' szem még egy fűszálat se lelhetett; de legalább vizre találtak, mihelyt ismét a' homokot felásták. Azonban a' tengeri tisztek (Marine-Officier) ketteje zugolódni kezdett, hogy Picard háznépének asszonyi 's gyermeki tagjai a' vándorsereg menetelét késleltetik, mivel nem járhatnak olly sebesen, mint a' férjfiak, sőt gyakran meg is kell állani miattok. Tanácsot tartának tehát az iránt, valljon tovább is magokkal vigyék őket, vagy a' pusztában hátra hagyják. De — az emberiség becsületére legyen mondva — az utósó javalat kevés helybehagyásra talált. B e g u é r e, a' gyalog katonaság kapitánya, eldönté az ügyet kevés de szivre ható eme szavaival: „Barátim — mondá a' a' katonáknak — ti Francziák vagytok, 's nékem jutott ama tisztelet, hogy vezérlőtök legyek; mi bizonynal nem hagyjuk ezen szerencsétlen háznépet oltalmatlanul a' pusztában elveszni, míg csak annak hasznára lehetünk.“ Mindnyájan megegyeztek e' szavakban, 's a' szerencsétlen Picard-familiának megengedettett, hogy a' karavannal tovább is vándorolhasson.

Dél tájban olly nagyon kezdetek éhezni a' vándorlók, hogy kénytelenek valának a' partot kerítő homok-dombok megett ennivaló fűvek után keresgélgni; de csak haszonve-

hetlen növényekre akadtak. Míg a' vándorsereg letelepedett, némelly tiszték beljebb nyomultak a' szárazra szerencsét próbálni. Egy óra múltával vad sóskával megrakodva jöttek vissza, mellyet azonnal fel is osztottak; mivel pedig ez nem volt elegendő a' jól lakásra, matrózok 's katonák is a' csapáson indultak, 's annyit hoztak, hogy valamennyin jól lakhattak. Ezen egyszerű vendéglés után folytatták vándorlásukat.

A' hévség kiállhatlan, a' homok, mellyen jártak forró vala; az asszonyok hajadon fővel, kalap, czipő, 's harisnya nélkül mentek. Nap közben néhány tengeri rákot fogtak, mellyeknek ollójikat kiszívták, 's az által feléleszték magokat. Esti 9 órakor két jókora nagyságú homokdomb közt megállapodtak. Minden felől leopard-bőgést hallottak ugyan, de a' lankadtság győzött az első pillantat féltelmén, azután pedig az egész vándorseregen erőt vett az álom. Azonban nem sok idő múlva felkölté őket a' ragadozó állatok közel ordítása, és így ébren kellett maradniok a' veszély miatt; végre ismét utnak eredtek. De már most hijjában vesződtek néhány óráig víz-kereséssel, mert nem találhattak; azonban a' környék, mellyen most jártak, nem volt olly terméketlen, mint az előbbi; dombok, völgyek, és egy széles, ide 's tova mimosákkal (érzék-növény) fedett homoktértség némi változással kecsegteté szemeiket, millyent mind eddig a' pusztán nem tapasztaltak.

Reggeli 10 órakor egy kis dombon két sátort láttak, 's egyenesen azok felé tartottak. Három, négy fiatal pásztorok, kik néhány kecskét 's juhót legeltettek egy homoktelken (Oasis; homokságban találtató darab rétség, vagy termékeny föld), a' karavan megjelenésén elrémülve megfutamodtak. A' vándorsereg végre elérvén a' sátorokhoz, azokban csak három szerencsen asszonyt 's két kis gyermeket leltek, kik az idegenek látogatásán éppen nem ijedtek meg. Egyik tisztnek szerencsen szolgálja ezen asszonyok előtt azonnal tolmács gyanánt használtatott, 's azok, mihelyt a' vándoroknak szerencsétlenségök felől tudósítottak, azonnal köleskását 's vizet hoztak; de drágán is fizettették magokat, mert egy pohár vizért három frankot (váltó forintot) egy marok rozsért harmincz sou - t (garast) kértek. De ezen vendéglés illy nagyon éhes embereknek annyira elégtelen volt, hogy Picard 100 frankon két kecskét vett-meg,

a

's azokat azonnal leölvén egy nagy üstben megfőzték. Picardnak nem lévén elég tehetsége, hogy illy drága ebédet egyedül fizethessen, kérte az előtte tudva levő pénzesztiszteket, hogy ők is járulnának a' költség viselésére, miben valamennyin megegyeztek egy öreg tengeri tisztén kívül, ki ön vallomása szerint több mint 3,000 frankot hordott magával; de a' katonák, 's matrózok minden szemrehányásaik és csufolódásaik mellett se fizeté-meg a' maga részét, noha azt ő éppen olly jó ízűen emészté-el, valamint a' karavan egyéb tagjai.

Midőn vándorink éppen készülöben lennének utjuk folytatására, több lándsás Maurokat láttak feléjük közelíteni; erre valamennyin tüstént fegyverhez fogtak. Két tiszt 's a' szerecsen tolmács elejekbe menének, hogy kívánságukat megkérdeznék; de mindjárt vissza is tértek, mivel a' Maurok azt jelenték, hogy ők éppen nem akarnák a' karavant legkisebb sértéssel is illetni, sőt inkább azért jöttek, hogy szolgálatjokat ajálják, mellynél fogva a' vándorokat kalauz-képpen a' Senegalig kívánnák vezetni. Köszönettel fogadtatott tehát ajánlásuk, 's minthogy a' Maurok tanyája jókora távulságra feküdt a' helytől, mellyen most a' karavan volt, azonnal utra indultak, hogy a' tanyát még napnyugta előtt elérhessék. Két órányi menet után ismét a' tengerpartra jutottak; de estve felé a' Maurok ujlag a' száraz föld belsejébe vezették őket a' tanya felé, hol azonban az asszonyoktól, gyermekektől, 's kutyáktól legsértőbb módon fogadtattak. A' kutyák harapdosva rohantak reájok; amazok pedig homokot szórtak szemök közé, hajokat tépték, csipkedték, körmölték őket, köpdösték arcukat 's a' tisztek forma-ruhájáról (uniformis) a' fényes gombokat szaggaták. Azonban kalauzaik részvéttel viseltetvén irántok, a' kíváncsiakat 's kutyákat elűzték, és nehány asszonyokat hívtak elő, hogy a' vándorok számára vacsorát vegyenek össze, 's azt elkészítsék. Vízet itt ingyen kaptak, aszalt halat, és aludt tejet pedig jutalmas áron.

E' tanyán tartozkodott egy szerecsen, ki Picard urat a' Senegal mellett még korábbi időkben ismerte, 's francziául is tudott egy keveset. Mihelyt Picardot meglátta, mindjárt kérdezé, valljon emlékezik-e még róla, 's magát Achmetnek nevezé. A' Maur szájából hangzott franczia szavak miatt örömben szinte magokon kívül ragadtattak

valamennyin ; Picard megismerte Achmetot, 's kezét szorítá. Midőn a' Maur a' szerencsétlen familia hajótörését, szűkségét 's inségeit, mellyeket szenvedett volt, hallaná, nem tartoztathatta könnyeit. Azonnal bőrköböl nagy sátort vert, mivel vallása nem engedé, hogy a' magáéba keresztényeket szállítson, és annyi vizet 's tejet hozza ingyen nekik, mennyit csak inni gyöztek. Végre olly setéség lett, hogy az asszonyok nagyon megfélemlettek. Achmet, hogy megnyugtatóná őket, nagy tüzeket csináltatott, azután mind ő mind a' kalauzok jó éjszakát kívánván nekik, sátoraikba mentek. „Aludjatok csendesen — mondának — a' keresztények Istene a' Muselmannoké is. *(Folytatás következik.)*

N É P I S M E R T E T É S.

Népszokások Frankfurtban.

Majna-melléki Farankfurt városában hushagyó kedden utszáról utszára ketten — ketten járnak a' fiúk, és szénával megtöltött kosarat vivén kezökben minden ajtó előtt „Havvely, Havvely Lohne“ szókkal kezdődő daljokat énekelik. Ezen érthetlen szókat némelleyek Ave Apollonia szóból származtatják, mellyekkel hajdan a' februariusban eső szent Apollonia napját szokták megköszönteni. Ama régi dalocskát egyébiránt a' fiatalság és pórnép mulatságára újabb népversek 's czélzások ékesítik. Ezen népdalocskával kezdődik Fankfurtban a' farsang egyetlen egy napja ; napközben böjti sütemények örvendeztetik-meg a' népet, estve pedig valamelly bohós játék a' színházban. Nyilvános vagy magánosoktól adandó álarczos tánczmulatságok azon városban már régóta nincsenek szokásban. Ha a' Frankfurtiak rendkívüles uton kívánnak mulatkozni, inkább a' szomszéd Offenbachban vagy Mainz és Wiesbadenban adott álarczos bálokra mennek, hol a' rajnamelléki vidámság szabadabban uralkodik. — — 1827-ki hushagyó kedden, Frankfurt, Mainz, és Höchst városokban egy kis népinnepe tartatott, melly már 87 év óta nem volt Frankfurtban. A' kádár (pintér, bodnár) legények t. i. régi szokás szerint a' befagyott Majna vizén egy hordót csináltak. Ezen csudahordót, mint a' régi közmondás nevezi, mivel a' műhelynek ekkor a' Majna vizén kell lenni, közvetlenül a' jég hátán kell öszve rakni, 's abroncsolni ; az ahhoz szükséges tűz a' jég hátán rakatik, 's ha az alatta levő jég olvadni kezd, ismét odább tolatik.

Átaljában az egész hordót a' Majna felett kell kifaragni, 's megabroncsolni, melly munkára olly sok kéz segedelme mellett reggeltől fogva estig elegendő az idő. A' látvány ritkasága egész nap közben nagy népsokaságot csődített a' Majna fölé 's partjára, és a' már nagyon is olvadozó jég béketűrve szenvedé az emberek 's kocsik mennyiségét. Reá következő 48 óra mulva a' Majna már szabad zajban folydogált. — Ezen hordót csak hushagyó kedden szabad csinálni, 's minthogy már olyankor többnyire lágy idő van, és a' Majna ritkán fagy-be, gyakran emberi kor is elmulik, míg ezen inneplés megtörténhetik. — Nyolcz nappal azután innepélyes menetellel hozák a' kádárok csudahordójokat az ugy nevezett romai hegyre, éppen midőn a' tanácsbeliek nagy gyűlést tartanak, 's azt szokott szertartások mellett a' tanácsnak ajándékozásk. A' hordónak egyik fenekére a' két uralkodó polgármester czimere volt kivésve, annak közepén pedig a' frankfurti sas. Ezek körül illyen értelmű felírás:

Kádár kezek által támadt
Majna jegén e' hordó,
Tizen hét száz négyszer tizig
Nem történt már hasonló.

Áldassék a' senatus
Virágozzék a' status!

Ekkor egy szónok lépett elő, 's alkalmi rimes versekben áldást mondván az innepre, a' hordón ülő Bacchussal együtt a' senatus 's polgárság egészségére ivott. Azután némelly gyakorlott legények bacchansok öltözetében különös ügyességgel tele poharakkal ékesített abroncsokat forgattak; végre az innepi menet éljenkiáltások között járta-meg a' város fő utszájit. A' hordó a' tanácsház pinczéjébe adatott, 's a' senatus kétszerezte a' szokott ötven tallérból álló jutalmat, melly kedvezésben az innepnek olly hosszas elmaradása miatt a' kádárok méltán részesítették.

J E L E S M O N D A S.

Pályánk őre.

O emberélet! milly számos vihar
Hasít keresztül, 's milly irtóztató,
Ha ész nem őriz, pályádnak köre.
Versengve buzgunk a' tökély felé,
Nyomozzuk utját... Üdv derül reánk,
Ha ollykor elkap a' sejtett irány,
Nyertnek gyanítjuk már, -- pedig, pedig
Csak képzelet volt, csábult képzelet.

Horváth Czirill; közli Karats Teréz.

Tisztelet 's barátság. A' tisztelet nem következett mindenkor barátságot maga után, de a' barátság tisztelet nélkül meg nem lehet, és éppen ebben vagyon a' barátságnak egyik előkelőbb érdeme a' szerelem előtt. **Albrecht Zsófia.**

Élet 's halál. Rövid életünk pályája, és közel a' halál; de mosolyg arra, kit jó tettektől körülvéve lel.

Fischer után S. Karolina.

Gnomák. A' csupa szánakozásból nyert szerelem hasonló egy dús gazdagból lett koldusnak alamisnájához, melly ugyan megmenti őt az éhel halástól, de minden falatot egy keserves könny áztat.

Egy már másnak ajándékozott szívvél szerelmes időt tölteni hasonló egy boldogító álmhoz, melly a' hideg felébredéskor nem csak eltűnik, hanem el is keseríti azt. **K. K.**

K Ö L T É S Z E T.

Isten kegye. (Végzet.)

'S oda érvén cselédinek
Parancsolja: mindenek
Ugy nézzék a' bájos hölgyet
Mint magát, 's intésinek
Hódoljanak, csak a' várból
Ne engedjék kiemenni,
'S a' vár legszebb teremébe
Kíséri őt pihenni.
Tünde másnap megköszönné
Baráti fogadását,
Kalaúzt kér, hogy folytathassa
Elkezdett utazását;
De a' vitéz minden módon
Hátráltatni igyekszik
Szándékát a' szép kesergő
Szűznek, 's végre esküszik:
Hogy e' földön nincs hatalom,
Melly tőle elragadja;
'S térdre hullva hő szerelmét
Tüzes szókkal megvallja,
'S szerelmet kér, 's vakmerően
Átkarolja térdeit
A' borzadó szűznek 's csókkal
Illeti hő kezeit.
„Vissza vakmerő vitéz – szóll
Ez – soha se szeretek
Én e' földön többé, egyet
Szerettem, ahhoz megyek,
'S reménylem, hogy szabad utat
Engedsz; nem szerethetlek,
Mondom még egyszer, alacson
Tettedért csak gyűlöllek.“
'S kifejtvé magát karjából
Zongornak, méltósággal
Az ajtó felé lépett; de
Zongor gyorsan vad lánggal
Szikrázó szemmel elejbe
Állott, 's kimondá nyilván,
Megragadván kezénél, hogy
Túl nem lép a' vár falán
Mig él, ha csak önkényt nem dől
Szerellemmel karjába,

'S ne gondoljon mátkájával
Nyugodjék az sirjába'.
'S nem szűnt meg őt ostromolni
Szerelmének tüzével
'S fenyegetni indulatja
Zabolátlán dühével.
De a' szűz alhatatosan
Megtartá mondott szavát,
'S megvetéssel utasítá-
El a' várnak vad urát,
Mindeneket próbált ez már,
De hijába, szerelmet
Nem nyerhete szép foglyától;
Keménységet, kegyelmet
Egyenlően megvetett ez,
'S holt kedvesét siratta.
Dühödt Zongor, 's fenekére
Tömlöczének záratta.
Ez se használt, harmadszor már
Ujult a' hold, 's szerelme
A' vitéznek örülségig
Nőtt, 's forró gerjedelme
Gátot törvén, vad hevében
Egy pogány oltárhoz fut.
Borzasztóan füttyölt a' szél
Fákat döntve; nap nem jut
Soha ezen setét helyre;
Görhes baglyok 's farkasok
Tanyáznak itt magánosan
Csak, 's vad rabló csapatok.
Oda érvén Zongor, haja
Borzalomtól felállott,
'S vére állt; de vad lángra
Szerelmének kiáltott
Belsőjében, 's irtóztató
Szokásokkal segédül
Hívja meg a' gonosz lelket,
'S szerelmében eszközül.
Szörnyű esküvések között
Bal karjából hat csepp vért
Az oltárra öntvén, Tünde
Szíve és szerelméért

Egy év lefolyása után
 Fogadja, saját testét
 A' gonosznak hogy engedi
 Jutalmul 's vele lelkét.
 Alig végzé esküvését,
 Szörnyű zúgás csattogás
 Támadt, és a' pogány oltár
 Beomolván, dobogás
 'S vad üvöltés között hangzott:
 „Kérésed' meghalgattam,
 Egy év lefolyása után
 Lelked leszen jutalmam.“
 'S egy iszonyú menykőütés
 A' borzasztó jelenést
 Befejezván; magán kívül
 Rohant Zongor, epedést
 'S bánatot felejtve vissza
 Várába, 's szerelemmel
 Hajlott hozzá Tünde szive;
 Forró gerjedelemmel
 Kéjben uszott Zongor szive,
 Célját hogy elérhette,
 'S szép Tündének rózsá-ajkát
 Hév csókokkal hinthette.
 Természete megváltozott
 Egészen, és vadsága

Szelidséggé lett, 's áldotta
 Cselédje és jobbágya:
 De az idő repül, 's napok
 Váltják-fel a' napokat,
 'S hetek üzik gyors futással
 Egymást és hónapokat.
 Határtalan boldogságban
 Mult a' kikötött év el,
 'S megjelent a' gonosz lélek,
 Jutalmát hogy vigye-el.
 „A' szent Istennek nevében
 Távozz-el kényszerítlek —
 Szóll Zongor egy feszületet
 Tartván elejbe — kérlek
 Irgalomnak szent Istene!
 Bocsásd-meg bűn-tetemet;
 'S oltalmazd a' gonosz ellen
 Bűnét bánó lelkemet!“
 'S nagyot dörren, 's tüzes villám
 Sújtja földbe ellenét
 Az emberi nemnek, 's Zongor
 Így menté-meg életét;
 'S számos évet töltött Tünde
 Karjai közt édesen
 Nyugodva, és jobbágyain
 Uralkodva kegyesen.
 Nagy Ignácz.

KÜLÖNFÉLE.

Bortilalom a' romai asszonyoknál. A' bor a' romai asszonyoknak olly keményen meg volt tiltva, hogy Romulus Egnatius Mäceniust, ki feleségét agyon ütötte, mivel az boros hordájából inni akart, ezen gyilkolásért a' haláltól mentfnek ítélte. Cato szerint a' Romaiak rokonaikat ajkaikon csókolák-meg, hogy lehetők után megtudnák, ha bort ittak-e vagy nem.

Törvényes kérdés. X. azt kérdé ifjú ügyvéd barátjától: van-e olly civilis per, melyben a' felsőbb törvényszék bírja, diaetái törvényszűnet alatt is, legaliter ítéletet hozhatnak. „Igen is — felele ez hevesen — az Aurora-perben.“

Mulattató. Minden a' gőzhajón utazó személy tartozik bizonyos summát fizetni, és azon fizetésért vihet magával még 80 font nehézségű podgyászt (bagage) is. Pál mester a' napokban feleségével együtt Pestről török ország felé akarván utazni, csak magáért akart fizetni azt állítván, hogy felesége és az ő podgyászát nem nyom többet 80 fontnál.

Sz. H. M.

Komoly rejtvény.

Szabad 's népes város voltam
 Már hajdan 's vagyok ma is;
 Ámbar egykor szörnyen rongált
 A' pogány-düh engem is.
 Fekvésem van azon táján
 Egyik nemes megyénknek

Hol két, egyik sebes, folyó
 Egymással egyesülnek.
 Könnyen kitaláld nevem
 Csak hogy kezd-el azt a' szegen
 'S tulajdonítsd ezt másnak
 Ne pedig ön magadnak.
 Csányi János.

Előbbi rejtvény: Rákös.

Javitás. A' 27-ik számban az előbbi rejtvény megfejtése nem Prága, hanem Pípa.

Szerkezi Róthkrepf Gábor, halpiarcz 86. szám.

Nyomt. Trattner-Károlyi, uri utsza 612.